

Dosarul nr.3ra-743/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Mazur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca- Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Murzacov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului, obligarea recalculării pensiei pentru limita de vârstă,

împotriva deciziei din data de 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La 12 octombrie 2018 Iurie Murzacov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 5254 din 16 august 2018 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-1914/18 din 04 octombrie 2018, obligarea recalculării pensiei pentru limita de vârstă, cu includerea în perioada totală a stagiului de cotizare a perioadei de timp 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985, perioadă în care a activat în „CY-25 треста Тюменоблострой”.

În motivarea cererii de chemare în judecată Iurie Murzacov a indicat că începând cu 30 iunie 2017 beneficiază de pensia pentru limită de vârstă. Însă, luând cunoștință cu dosarul de pensionare, a constatat că perioada de la 06 martie 1983 până la 24 octombrie 1985 nu i-a fost inclusă în perioada de activitate de muncă, nefiind luată în calcul la stabilirea pensiei, deși a prezentat toate actele necesare pentru stabilirea pensiei.

Astfel, în luna iulie 2018 reclamantul s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani cu cerere, prin care a solicitat recalcularea pensiei cu includerea în perioada totală a stagiului de cotizare a perioadei 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985, în care a fost angajat în cadrul „CY-25 треста Тюменоблострой”.

Prin răspunsul nr. 5254 din 16 august 2018 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani i-a refuzat în recalcularea pensiei din motiv că înscrierea din carnetul de muncă de tip vechi și anume data eliberării și numărul de ordine au fost efectuate cu alt pix, de altă culoare, iar pentru includerea acestei perioade în stagiul de cotizare urmează de prezentat documente confirmative.

Nefiind de acord cu răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, la 11 septembrie 2018 Iurie Murzacov s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea răspunsului și recalcularea pensiei cu includerea perioadei respective în stagiul de cotizare.

La 09 octombrie 2018 reclamantul a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.M-1914/18, prin care i s-a refuzat satisfacerea cererii prealabile, din motiv că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se examinează cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reclamant privind constatarea faptului ce are valoare juridică și anume că în perioada 15 februarie 1995 – 15 iulie 1995 a activat în calitate de director al unității de producție „Contact” în cadrul SA „Uzina de Echipament Tehnologic”.

În opinia lui Iurie Murzacov răspunsurile primite sunt ilegale și nemotivate în condițiile în care în carnetul său de muncă se conține informația cu privire la activitatea sa în perioada 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985 în cadrul „CY-25 треста Тюменоблстрой”. Astfel, prin refuzul instituției publice de a-i recalcula pensia, cu includerea perioadei 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985 în stagiul de cotizare i se încalcă drepturile sale inclusiv și cele patrimoniale.

Prin hotărârea din data de 09 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Iurie Murzacov, s-au recunoscut ilegale răspunsurile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 5254 din 16 august 2018 și al Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-1914 din 04 octombrie 2018, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru limită de vârstă a lui Iurie Murzacov, cu includerea în perioada totală a stagiului de cotizare perioada 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985, în care acesta a activat în cadrul „CY-25 треста „Тюменоблстрой”. (f.d. 34,37-41)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 17 ianuarie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus în termen, apel nemotivat.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 10 aprilie 2019 a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 61,62-67)

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele de judecată prin prisma pct. 68, pct.69 și pct. 83 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de conformare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 161 din 21 martie 2017, au concluzionat că cererea de chemare în judecată este întemeiată, ori în urma examinării înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă al lui Iurie Murzacov și a certificatului din arhivă s-a constatat că perioada de activitate 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985 în cadrul „CY-25 треста „Тюменоблстрой” este confirmată cert. Astfel, perioada în care Iurie Murzacov a activat în cadrul „CY-25 треста „Тюменоблстрой” și anume 06 martie 1983 – 24 octombrie 1985 urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare pentru calcularea pensiei.

La 24 aprilie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri.(f.d. 71)

Prin încheierea din data de 17 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale s-a declarat inadmisibil, din motivul neprezentării recursului motivat în termenul stabilit de Codul administrativ. (f.d. 77-79)

La 15 august 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus revizuire la încheierea din data de 17 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea revizuirii, casarea încheierii cu examinarea în fond a admisibilității recursului, invocând faptul că în termenul stabilit de Codul administrativ a depus cererea de recurs motivată în cancelaria Curții de Apel Chișinău la 28 mai 2019. (f.d. 83-84)

Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din data de 04 decembrie 2019 a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 122-126)

La 25 iunie 2020 la Curtea Supremă de Justiție a parvenit de la Curtea de Apel Chișinău recursul motivat depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 28 mai 2019 împotriva deciziei din data de 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În corespundere cu art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

La aspectul dat este imperios faptul că decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Studiind recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246, alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245, alin. (2).

Articolul 245 din Codul administrativ statuează că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform art. 223 din Codul administrativ hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

La rândul său, art. 96 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În acest context sunt imperioase și dispozițiile art. 33 din Codul administrativ, conform cărora comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Din materialele dosarului rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 10 aprilie 2019. Casa Națională de Asigurări Sociale, respectând prevederile art. 245, alin. (1) din Codul administrativ a depus la 24 aprilie 2019 la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat.

Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice la 21 mai 2019. (f.d. 68)

Recepționând decizia motivată, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la 28 mai 2019 la Curtea de Apel Chișinău, recurs motivat.

Aici instanța de recurs menționează că art. 245, alin. (2) din Codul administrativ prevede în mod expres modalitatea și termenul de depunere a recursului motivat și anume acesta se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

În atare circumstanțe, completul vădește că decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice la 21 mai 2019, termenul limită de depunere a recursului motivat la Curtea Supremă de Justiție fiind ziua de 20 iunie 2019, ora 00.00. Însă, contrar prevederilor Codului administrativ, recursul motivat a parvenit în adresa Curții Supreme de Justiție abia la 25 iunie 2020. Nerespectarea de către autoritatea recurentă a modalității de depunere a recursului motivat a condus din vina acestei la omiterea termenului prevăzut de alin. (2), art. 245 din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 36, alin. (2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că Casa Națională de Asigurări Sociale a cunoscut

despre decizia din 10 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și prin urmare aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a depune recursul motivat la Curtea Supremă de Justiție în termenul prevăzut de art. 245, alin. (2) din Codul administrativ

Această obligație a litiganților este reținută și în jurisprudența CtEDO (cauza Van Harn c. Germanei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), însă a fost ignorată cu desăvârșire de către recurentă, fapt care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245, alin. (1) din Codul administrativ.

Potrivit art. 65, alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65, alin. (1) și (2) din Codul administrativ și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil. Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit de Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 193, art. 230, art. 245 alin. (2), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas